

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

12/2015

(άρθρου 2, παρ. 2, περ. δ' του Ν.4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 06 Αυγούστου του έτους δύο χιλιάδες δέκα πέντε (2015) ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.00 π.μ. και επί της οδού Κηφισίας 7 (5^{ος} όροφος), όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Αναπληρωτής Πρόεδρος: Δετσαρίδης Χρήστος

Μέλη: Κουλούρη Ιωάννα
Λουρίκας Δημήτριος
Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Εισηγητές: Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, Φιλομήλα Κρουστάλη, Αντώνιος Μ. Νίκας, Κωνσταντία Πατελοδήμου, Μαριλένα Σιδέρη, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά την διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν οι Εισηγητές Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, Φιλομήλα Κρουστάλη, Αντώνιος Μ. Νίκας και Μαριλένα Σιδέρη και η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων Χριστίνα Καξιρή, οι οποίοι αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

Γραμματέας: Τσιάβου Στυλιανή

Σχετ: Το υπ' αριθμ. 75907/16.07.2015 έγγραφο της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, το οποίο υποβλήθηκε στην Αρχή την 16.07.2015 και έλαβε αρ. πρωτ. εισερχ. 3223, με το οποίο διαβιβάζεται σχέδιο εγκυκλίου του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού.

Θέμα: Διατύπωση γνώμης της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. δ' του ν. 4013/2011 επί σχεδίου εγκυκλίου του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού με τίτλο «Υποχρέωση χρήσης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων».

I. Η υπό εξέταση εγκύκλιος

Με το από 75907/16.07.2015 έγγραφο της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, το οποίο υποβλήθηκε στην Αρχή την 16.07.2015 και έλαβε αρ. πρωτ. εισερχ. 3223, διαβιβάζεται σχέδιο Εγκυκλίου του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού με τίτλο «Υποχρέωση χρήσης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων».

Με το εν λόγω σχέδιο ο Υπουργός αναφέρεται στη σταδιακή υποχρέωση χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ ανάλογα με την κατηγορία των υπόχρεων φορέων καθώς και ανάλογα με το είδος της δημόσιας σύμβασης, με αναφορά στην κατηγοριοποίηση των φορέων όπως αυτοί αποτυπώνονται στο άρθρο 14 του Ν. 4270/2014, το οποίο και παρατίθεται στο σχέδιο εγκυκλίου αυτούσιο.

Συγκεκριμένα, το υποβληθέν στην Αρχή σχέδιο Εγκυκλίου έχει ως εξής:

“ΘΕΜΑ : «Υποχρέωση χρήσης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων»

Η υποχρέωση εφαρμογής του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) όπως θεσπίζεται με τα άρθρα 134 έως 138 του ν. 4281/2014 (ΦΕΚ Α160/08-08-2014) είναι σταδιακή και έχει διαφορετικά χρονικά σημεία έναρξης ισχύος, ανάλογα με την κατηγορία των υπόχρεων φορέων καθώς και ανάλογα με το αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης.

Α) Ως προς τις προμήθειες και τις υπηρεσίες έχουν υποχρέωση εφαρμογής, σύμφωνα με το άρθρο 201 παρ. 3 του ν. 4281/2014:

- Οι φορείς της Κεντρικής Διοίκησης από την 1η Ιουλίου 2014
- Οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης από την 1η Οκτωβρίου 2014
- Το σύνολο του Δημόσιου τομέα από την 1η Οκτωβρίου 2015.

Β) Ως προς τις δημόσιες συμβάσεις εκτέλεσης έργων και τις δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ Α'/42), έχουν υποχρέωση εφαρμογής, σύμφωνα με το άρθρο 201 παρ. 3 του ν. 4281/2014 και τη με αριθμ. 22015/27-02-2015 (ΑΔΑ 6Δ9Ξ465ΦΘΘ-Κ1Ζ) Απόφαση «Μετάθεση της έναρξης χρήσης ΕΣΗΔΗΣ όσον αφορά μελέτες και έργα», όπως τροποποιήθηκε με τη με αριθμ. 58648/29-05-2015 Απόφαση (ΑΔΑ 714Ζ465ΦΘΘ-6Β7), ΦΕΚ Β'/1083/09-06-2015, ως εξής:

- Οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης από την 01.07.2015 για τις δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών του ν. 3316/2005.
- Το σύνολο του Δημόσιου τομέα από την 01.12.2015 για τις δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών του ν. 3316/2005.
- Οι φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης και το σύνολο του Δημόσιου τομέα από την 01.12.2015 για τις δημόσιες συμβάσεις εκτέλεσης έργων.

Η κατηγοριοποίηση των φορέων ως ανωτέρω αναφέρθηκε, ορίζεται και εξειδικεύεται σύμφωνα με το άρθρο 14 «Ορισμοί [άρθρα 2 και 6(2) Οδηγίας 2011/85/ΕΕ]» του ν. 4270/2014 (ΦΕΚ Α/143/28-06-2014) ως εξής:

«α. Δημόσιος τομέας: περιλαμβάνει τη Γενική Κυβέρνηση, τα εκτός αυτής νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και τις εκτός αυτής δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς, κατά την έννοια των παραγράφων 1, 2, 3 και 6 του άρθρου 1 του ν. 3429/2005 (Α' 314).

β. **Γενική Κυβέρνηση:** περιλαμβάνει τρία υποσύνολα, εφεξής αποκαλούμενα υποτομείς: της Κεντρικής Κυβέρνησης, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ), σύμφωνα με τους κανόνες και τα κριτήρια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ΕΣΟΛ). Οι φορείς εκτός Κεντρικής Διοίκησης, που περιλαμβάνονται στους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης (εφεξής «λοιποί φορείς της Γενικής Κυβέρνησης»), προσδιορίζονται, ανά υποτομέα, από το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, που τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και αποτελούν ξεχωριστά νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης ή από ΟΤΑ.

γ. **Υποτομέας της Κεντρικής Κυβέρνησης:** περιλαμβάνει την Κεντρική Διοίκηση και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που περιλαμβάνονται στη Γενική Κυβέρνηση και δεν ανήκουν στους υποτομείς των ΟΤΑ και ΟΚΑ.

δ. **Υποτομέας ΟΤΑ:** περιλαμβάνει: (αα) τους ΟΤΑ, οι οποίοι αποτελούνται από τους Δήμους (ΟΤΑ Α' βαθμού) και τις Περιφέρειες (ΟΤΑ Β' βαθμού) και (ββ) τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που ανήκουν, ελέγχονται ή χρηματοδοτούνται από τους ΟΤΑ.

ε. **Υποτομέας ΟΚΑ:** περιλαμβάνει Ασφαλιστικά Ταμεία, Οργανισμούς Απασχόλησης και Οργανισμούς Παροχής Υπηρεσιών Υγείας.

στ. **Κεντρική Διοίκηση ή Δημόσιο ή Κράτος:** περιλαμβάνει την Προεδρία της Δημοκρατίας, τα Υπουργεία και τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, καθώς και τις Ανεξάρτητες Αρχές που δεν έχουν νομική προσωπικότητα. Για λόγους στατιστικής ταξινόμησης, η Βουλή των Ελλήνων περιλαμβάνεται και αυτή στην Κεντρική Διοίκηση, σύμφωνα με τον Κανονισμό της, ως προς τον προϋπολογισμό εξόδων και τον ισολογισμό-απολογισμό αυτής. Οι φορείς της Κεντρικής Διοίκησης και οι υποδιαίρεσεις τους σε ειδικούς φορείς είναι διοικητικές της μονάδες και μονάδες του προϋπολογισμού της, χωρίς αυτοτελή νομική προσωπικότητα.»

Ο Υπουργός Οικονομίας, Υποδομών,
Ναυτιλίας και Τουρισμού
Γεώργιος Σταθάκης”

II. Αρμοδιότητα Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Ως προς το υποβληθέν σχέδιο εγκυκλίου και αναφορικά με την άσκηση της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας της Αρχής επισημαίνονται τα κάτωθι:

Σύμφωνα με το αρ. 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ του Ν. 4013/2011 ορίζεται ότι:

Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

«γ) Γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις και συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής. Ειδικότερα:

...γγ) Οι λοιπές κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου, εξαιρουμένων των προκηρύξεων, καθώς και οι κανονισμοί άλλων δημοσίων οργάνων και αναθετουσών αρχών, όπως ιδίως οι κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 2286/ 1995, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών εσωτερικής λειτουργίας των κατά περίπτωση αρμόδιων ελεγκτικών διοικητικών οργάνων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, κατά το μέρος που οι εν λόγω πράξεις και κανονισμοί ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής.

Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της παρούσας περίπτωσης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση των ανωτέρω σχεδίων διατάξεων στην Αρχή, με μέριμνα του οικείου οργάνου. Με την άπρακτη παρέλευση της άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής.

Περαιτέρω με την περ. δ της παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται:

«δ) ... Οι αρμόδιοι δημόσιοι φορείς υποχρεούνται να διαβουλεύονται εγγράφως ή προφορικά με την Αρχή πριν την έκδοση οποιασδήποτε εγκυκλίου ή κατευθυντήριας οδηγίας. Σε περίπτωση διαφωνίας, οι εν λόγω φορείς οφείλουν να λάβουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής και να αιτιολογούν εγγράφως τις θέσεις τους».

Με το υποβληθέν στην Αρχή σχέδιο επιχειρείται η ερμηνεία και εξειδίκευση ρυθμίσεων εισαγόμενων με διάταξη νόμου (συγκεκριμένα του άρθρου 201 και των άρθρων 134-138 του ν. 4281/2014 ρυθμίσεων) ή με διάταξη ΥΑ που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση νόμου (και ειδικότερα των ΥΑ υπ' αριθμ. 22015/27-02-2015 και 58648/29-05-2015). Καθώς το ως άνω σχέδιο εγκυκλίου, ως παρατίθεται ανωτέρω, περιλαμβάνει ρυθμίσεις που αφορούν, όπως προαναφέρθηκε, σε ζητήματα ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και συγκεκριμένα στην ανάθεση με χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων, εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής για παροχή γνώμης στο πλαίσιο διαβούλευσης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δ' του ν. 4013/2011.

III. Συναφείς διατάξεις

Π.Δ. 60/2007 (ΦΕΚ Α 64/16.03.2007) Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ "περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών", όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Άρθρο 2 Ορισμοί

(άρθρο 1 παρ. 9 Οδηγίας 2004/18)

1. «Αναθέτουσες αρχές» είναι το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

2. Ως «οργανισμός δημοσίου δικαίου», νοείται κάθε οργανισμός:

α) ο οποίος έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν εμπίπτουν στον βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα, β) ο οποίος έχει νομική προσωπικότητα, και γ) η δραστηριότητα του οποίου χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ή η διαχείριση του οποίου υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς, ή του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού, του διευθυντικού ή του εποπτικού συμβουλίου, διορίζεται από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

3. Οι οργανισμοί και οι κατηγορίες οργανισμών δημοσίου δικαίου που πληρούν τα κριτήρια τα οποία απαριθμούνται στα στοιχεία α', β' και γ' της παραγράφου 2, παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙΙ. Οι σχετικοί πίνακες μπορούν να εμπλουτίζονται με την προσθήκη και άλλων οργανισμών ή κατηγοριών οργανισμών δημοσίου δικαίου.

Π.Δ.59/2007 (ΦΕΚ Α' 63/16.03.2007) Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ "περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών", όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε.

Άρθρο 3

Αναθέτοντες Φορείς

(άρθρα 2, 8 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος νοούνται ως:

α) "αναθέτουσες αρχές": το κράτος, οι αρχές, τοπικές ή περιφερειακές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από τις προαναφερόμενες αρχές ή οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Ως "οργανισμός δημοσίου δικαίου" θεωρείται κάθε οργανισμός, ο οποίος έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν εμπίπτουν στο βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα, έχει νομική προσωπικότητα, και του οποίου η δραστηριότητα χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το κράτος ή τις τοπικές ή περιφερειακές αρχές ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή του οποίου η διαχείριση υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού, του διευθυντικού ή του εποπτικού συμβουλίου του διορίζεται από το κράτος, τις τοπικές ή περιφερειακές αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, β) "δημόσια επιχείρηση": κάθε επιχείρηση στην οποία οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ασκούν άμεσα ή έμμεσα καθοριστική επιρροή, είτε επειδή έχουν κυριότητα ή χρηματοδοτική συμμετοχή είτε λόγω των κανόνων που διέπουν την επιχείρηση. Η καθοριστική αυτή επιρροή επί της επιχείρησης εκ μέρους των

αναθετουσών αρχών τεκμαίρεται όταν οι εν λόγω αρχές, έμμεσα ή άμεσα κατέχουν το μεγαλύτερο μέρος του καλυφθέντος κεφαλαίου μιας επιχείρησης, ή διαθέτουν την πλειονότητα των ψήφων, οι οποίες αντιστοιχούν στους τίτλους που έχει εκδώσει η επιχείρηση, ή μπορούν να διορίζουν περισσότερα από τα μισά μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της επιχείρησης.

2. Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος εφαρμόζονται στους αναθέτοντες φορείς, οι οποίοι α) είναι αναθέτουσες αρχές ή δημόσιες επιχειρήσεις και ασκούν μια από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 4 έως 8, β) εάν πάλι δεν είναι αναθέτουσες αρχές ή δημόσιες επιχειρήσεις, ασκούν, μεταξύ των δραστηριοτήτων τους, μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 4 έως 8 και απολαύουν ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων χορηγούμενων από αρμόδια κρατική αρχή.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος, ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα είναι τα δικαιώματα που χορηγούνται από αρμόδια αρχή, δυνάμει διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας η οποία έχει ως αποτέλεσμα να επιφυλάσσεται σε έναν ή περισσότερους φορείς η άσκηση δραστηριότητας που ορίζεται στα άρθρα 4 έως 8 και να θίγεται ουσιωδώς η δυνατότητα άλλων φορέων να ασκήσουν την δραστηριότητα αυτή.

4. Οι αναθέτοντες φορείς, κατά την έννοια του παρόντος διατάγματος, απαριθμούνται κατά τρόπο μη εξαντλητικό στους καταλόγους που παρατίθενται στα παραρτήματα Ι έως ΙΧ. Οι αρμόδιες αρχές κοινοποιούν περιοδικά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις τροποποιήσεις που γίνονται στους οικείους καταλόγους.

Ν 4281/2014 (ΦΕΚ Α 160/08-08-2014) Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 134 Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου εφαρμόζονται κατά την ανάθεση και εκτέλεση, με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Μέρους Β` του παρόντος από αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς. Μπορεί επίσης να εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων και στις συμβάσεις του ν. 3389/2005 (Α` 232), εφόσον τούτο ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Άρθρο 135 Ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τίτλου, οι ακόλουθοι όροι έχουν την εξής έννοια:

α) «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων («ΕΣΗΔΗΣ»): Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για την υποβολή αιτημάτων, τον προγραμματισμό, την έγκριση, τη διαδικασία προκήρυξης, ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

β) «Διαδικτυακή πύλη ΕΣΗΔΗΣ»: Διαδικτυακή πύλη του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, στην οποία λειτουργεί το ΕΣΗΔΗΣ με την ονομασία στο διαδίκτυο «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ» (και με λατινικούς χαρακτήρες «PROMETHEUS») και με ηλεκτρονική διεύθυνση www.promitheus.gov.gr.

γ) «Χρήστες ΕΣΗΔΗΣ»: Οι αναθέτουσες αρχές του άρθρου 18 του παρόντος νόμου, οι αναθέτοντες φορείς του άρθρου 19, οι οικονομικοί φορείς του άρθρου 33 και οι υπάλληλοι και λειτουργοί των φορέων του Δημόσιου Τομέα, που χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 136 Υποχρέωση χρήσης ΕΣΗΔΗΣ.

1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος, από την υποβολή του αιτήματος μέχρι την υπογραφή και την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών, με εκτιμώμενη αξία ίση ή ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ο χρόνος έναρξης υποχρεωτικής εφαρμογής του συνόλου ή μέρους από τις διατάξεις του παρόντος τίτλου μπορεί να μετατίθεται, σε όλες ή ορισμένες κατηγορίες δημοσίων συμβάσεων, για όλες ή για ορισμένες αναθέτουσες αρχές και σε όλες τις αποφάσεις ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων ή σε μέρη αυτών.

2. Η κατά τα ανωτέρω σύναψη και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων του παρόντος από τις αναθέτουσες αρχές/ τους αναθέτοντες φορείς με χρήση του ΕΣΗΔΗΣ γίνεται, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, με την οποία καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες που αφορούν: α) Τη δημιουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενο της, σύμφωνα με τις διατάξεις του Πλαισίου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥΑΠ/Φ40.4/1/989/10/4/2012- Β` 1301), και εφεξής ΠΗΔ, τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 36, του Παραρτήματος Χ` του Προσαρτήματος Α`, και του Παραρτήματος XXIV του Προσαρτήματος Β` του παρόντος νόμου, καθώς και του ν. 3979/ 2011 (Α` 138) και του ΠΗΔ. β) Τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και

υποδειγμάτων, της διαχείρισης του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής ανάθεσης και διαχείρισης των δημόσιων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών. γ) Τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενο τους, τον προσδιορισμό του χρόνου παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τυχόν τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων. δ) Τη διαλειτουργική σύνδεση του ΕΣΗΔΗΣ με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) και τα πληροφοριακά συστήματα του Δημόσιου Τομέα, όπως των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων, των πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης, των άλλων αρχών εγγραφής και εντεταλμένων γραφείων, του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, του Μητρώου Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 3862/2010 (Α` 112) όπως ισχύει, όσον αφορά στοιχεία και έγγραφα των δημοσίων συμβάσεων που αφορούν στη διαφάνεια και καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο ΚΗΜΔΗΣ, με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση της πορείας ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς των φορολογικών και ασφαλιστικών Αρχών, των δικαστικών και εισαγγελικών Αρχών, καθώς, επίσης, και με τα πληροφοριακά συστήματα άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. ε) Τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή της σύνταξης κωδίκων πρακτικής. στ) Την ακριβή χωροθέτηση του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του στο σημείο χωροθέτησης.

3. Με το π.δ. 25/2014 (Α` 44) ρυθμίζεται η κατάρτιση, η τήρηση, η επεξεργασία, η αποθήκευση, η ευρετηρίαση και αναζήτηση των ηλεκτρονικών εγγράφων και αρχείων, που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις του παρόντος νόμου, που ανατίθενται και εκτελούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, και ιδίως στις τεχνικές προδιαγραφές, τα μέσα τήρησης, τα τεχνικά πρότυπα ηλεκτρονικής διαχείρισης, αρχειοθέτησης και αναζήτησης εγγράφων και δεδομένων, καθώς και στις κατευθύνσεις για τα μέτρα οργανωτικής και τεχνικής ασφάλειας

Άρθρο 137 Υποστήριξη του ΕΣΗΔΗΣ

1. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος περί του Οργανισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, η υποστήριξη του ΕΣΗΔΗΣ ανατίθεται στο Τμήμα Προγραμματισμού και Στοιχείων της Διεύθυνσης Πολιτικής Προμηθειών της Γενικής Διεύθυνσης Κρατικών Προμηθειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

2. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος περί του Οργανισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, στις αρμοδιότητες του Τμήματος αυτού υπάγονται:

α) η παρακολούθηση, η ενημέρωση, ο εμπλουτισμός, η συντήρηση και η διαχείριση της διαδικτυακής πύλης του ΕΣΗΔΗΣ,

β) ο έλεγχος των προϋποθέσεων εγγραφής και αυθεντικοποίησης των χρηστών

γ) η εποπτεία της καλής χρήσης και της ασφάλειας του συστήματος του ΕΣΗΔΗΣ,

δ) η μέριμνα για την επικοινωνία, τη διαλειτουργικότητα, και το συντονισμό του ΕΣΗΔΗΣ με τις αναθέτουσες αρχές, τους αναθέτοντες φορείς και άλλους φορείς του Δημόσιου Τομέα, καθώς και με άλλα πληροφοριακά συστήματα της δημόσιας διοίκησης, με αντίστοιχα συστήματα κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή και τρίτων χωρών) η τήρηση του ηλεκτρονικού αρχείου ΕΣΗΔΗΣ.

Άρθρο 138

Λειτουργία και πολιτική ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ

1. Οι χρήστες αποκτούν δικαίωμα χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ, εφόσον διαθέτουν τα ανάλογα διαπιστευτήρια που απαιτούνται, σύμφωνα με την πολιτική ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ.

2. Για την πολιτική ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ ισχύουν τα ακόλουθα: Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, προσδιορίζεται το επίπεδο ασφαλείας που απαιτείται για τη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ στα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων και των λοιπών εφαρμογών του συστήματος αυτού. Το επίπεδο ασφαλείας είναι ανάλογο προς τους κινδύνους και πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ιδίως του άρθρου 36, του Παραρτήματος Χ του Προσαρτήματος Α` και του Παραρτήματος XXIV του Προσαρτήματος Β` αυτού, του π.δ. 150/2001 (Α` 125) του ν. 3979/2011 και της κατ` εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσας νομοθεσίας, ιδίως του Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με τη με αριθμό ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β` 1301).

3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της με αριθμό ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 (Β` 401) απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών αυτών των φορέων προς τον χρήστη, η οποία διαβιβάζεται στο χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή/ τον αναθέτοντα φορέα ή στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου ή στο φορέα που έχει αναλάβει την υποστήριξη του ΕΣΗΔΗΣ η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

4. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί εντός των ορισμένων χρονικών ορίων, η αναθέτουσα αρχή/ ο αναθέτων φορέας δεν υποχρεούται, συνολικά ή μερικά, να χρησιμοποιήσει το ΕΣΗΔΗΣ. Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται από το Τμήμα Προγραμματισμού και Στοιχείων της Διεύθυνσης Πολιτικής Προμηθειών της Γενικής Διεύθυνσης Κρατικών Προμηθειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, και, στη συνέχεια, μετά από αιτιολογημένη απόφασή τους, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας δεν χρησιμοποιεί το ΕΣΗΔΗΣ. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία διαπίστωσης και πιστοποίησης της αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ και τη διαδικασία έγκαιρης ενημέρωσης των οικονομικών φορέων και συνέχισης της διαδικασίας χωρίς τη χρήση ή με μερική χρήση ΤΠΕ, καθώς και της πιθανής παράτασης της διεξαγωγής της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

5. Στο ΕΣΗΔΗΣ τηρείται Μητρώο εγγεγραμμένων προμηθευτών και παροχών υπηρεσιών, το οποίο αποτελεί Επίσημο Κατάλογο Αναγνωρισμένων Οικονομικών Φορέων του άρθρου 75. Το Μητρώο αυτό συνδέεται διαλειτουργικά με το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) και τα Μητρώα Μελετητών και Εταιρειών Μελετών που τηρούνται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις, η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής στο Μητρώο, ο τρόπος λειτουργίας του με χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, η διαλειτουργικότητα του συστήματος με ήδη υπάρχοντα μητρώα φορέων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 201 Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος Μέρους Β` αρχίζει από την 1η Μαρτίου 2015, εκτός αν ορίζεται άλλως στις επιμέρους διατάξεις αυτού.

2....

3. Η ισχύς των άρθρων 134 έως 138, αρχίζει ως προς τις προμήθειες και υπηρεσίες, όσον αφορά τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 την 1η Ιουλίου 2014, όσον αφορά τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης την 1η Οκτωβρίου 2014 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Οκτωβρίου 2015. Ως προς τα έργα, η ισχύς του αρχίζει όσον αφορά όλους τους φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης την 1η Ιανουαρίου 2015 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Δεκεμβρίου 2015.

Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Π1/2390/16-10-2013 (ΦΕΚ Β 2677/21.10.2013)

Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.).

Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 22015/27-02-2015 (ΦΕΚ Β 330/10.03.2015) Η υποχρεωτική χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. μετατίθεται και ορίζεται, όσον αφορά όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, για τις δημόσιες συμβάσεις μελετών την 01.07.2015 και όσον αφορά όλους τους φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης για τις δημόσιες συμβάσεις εκτέλεσης έργων, την 01.12.2015.

Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 58648/29-05-2015 (ΦΕΚ Β 1083/09.06.2015)

Η υποχρεωτική χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. μετατίθεται και ορίζεται, όσον αφορά όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης για τις δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών του Ν. 3316/2005 (ΦΕΚ Α' 42) την 01.07.2015 και όσον αφορά όλους τους φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης για τις δημόσιες συμβάσεις εκτέλεσης έργων, την 01.12.2015.

Υπουργική Απόφαση 40563/09.04.2015 (ΦΕΚ 590/Β/15.04.2015) Ο χρόνος έναρξης ισχύος της υποχρεωτικής εφαρμογής του συνόλου των διατάξεων των άρθρων 134-138 Ν. 4281/2014 μετατίθεται και ορίζεται για την 31.12.2015, όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών δακοκτονίας για όλες τις αναθέτουσες αρχές και σε όλες τις αποφάσεις ανάθεσης και εκτέλεσης αυτών.

IV. Επί του υποβληθέντος σχεδίου εγκυκλίου

1. Με τις διατάξεις των άρθρων 134-138 του Τίτλου ΙΙ Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων του Μέρους Τέταρτου Κανόνες σχετικά με τις Ηλεκτρονικές Δημόσιες Συμβάσεις του μέρους Β' Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας-Κανόνες Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών του Ν. 4281/2014 (Α' 160), ρυθμίζονται τα θέματα ανάθεσης και εκτέλεσης, με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών από αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς.

Η έναρξη ισχύος των ως άνω άρθρων (134-138) είναι σταδιακή, ανάλογα με το είδος των φορέων, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 14 του Ν. 4270/2014 (άρθρο 201 παρ.3). Οι προθεσμίες αυτές περιλαμβάνονται στο άρθρο 201 του ν. 4281/2014.

Η έκδοση εγκυκλίου με την οποία διευκρινίζεται η υποχρέωση χρήσης του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (εφεξής ΕΣΗΔΗΣ) από τις αναθέτουσες αρχές καθώς και οι ημερομηνίες έναρξης αυτής για τις επιμέρους κατηγορίες των υπόχρεων φορέων, σε σχέση με τα οριζόμενα στο ν. 4281/2014 και τις εκδοθείσες κατ' εξουσιοδότηση αυτού υπουργικές αποφάσεις, με τις οποίες μετατέθηκε η ημερομηνία έναρξης χρήσης ΕΣΗΔΗΣ για ορισμένες κατηγορίες συμβάσεων, κρίνεται κατ' αρχήν σκόπιμη προς άρση αμφισβητήσεων σχετικά με τα ως άνω ζητήματα.

Πράγματι, στην Αρχή υπεβλήθη μεγάλος αριθμός σχετικών ερωτημάτων από φορείς περί την υπαγωγή τους ή μη στις εν λόγω ρυθμίσεις (πρβλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΕΑΑΔΗΣΥ 159/2014 και 176/2015 και τα με αριθμ. 647/08.04.2015 και 945/07.05.2015 έγγραφα της Αρχής προς τη ΓΓΕ). Σε συνέχεια των ερωτημάτων αυτών, η Αρχή από το Μάρτιο 2015 (μετά την έκδοση του ν. 4320/2015 περί μετάθεσης της έναρξης εφαρμογής του ν. 4281/2014) έλαβε την πρωτοβουλία της ανάρτησης στην ιστοσελίδα της αντίστοιχου κειμένου/πίνακα (<http://www.eaadhsy.gr/index.php/m-foreis/m-eshdhs>) και δίνει ανάλογες απαντήσεις εφόσον της απευθυνθούν ερωτήματα.

Περαιτέρω, με τα τελευταία ανωτέρω έγγραφα προς τη ΓΓΕ επισημάνθηκε ότι κρίνεται σκόπιμη η έκδοση λεπτομερέστερης εγκυκλίου με αναλυτικό πίνακα ειδικότερων κατηγοριών φορέων (κατά την κατηγοριοποίηση της ΕΛΣΤΑΤ) με βάση τη νομική προσωπικότητα εκάστου και τα κριτήρια του Δημοσίου Λογιστικού, προκειμένου να αρθούν αμφισβητήσεις ως προς τις υποχρεώσεις των αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων να εφαρμόζουν το ΕΣΗΔΗΣ και από πότε.

Με το προτεινόμενο από το Υπουργείο σχέδιο αποτυπώνεται μεν κατηγοριοποίηση των υπόχρεων φορέων, με επανάληψη όμως των διατάξεων του Δημοσίου Λογιστικού, χωρίς να επιλύεται το πρόβλημα της υπαγωγής συγκεκριμένων κατηγοριών φορέων στην υποχρεωτική εφαρμογή του ΕΣΗΔΗΣ σύμφωνα με τα κριτήρια που τίθενται στο νόμο και στο Δημόσιο Λογιστικό.

Επομένως, από το περιεχόμενό της συνάγεται ότι έχει περισσότερο πληροφοριακό χαρακτήρα, κάτι που έχει ήδη εν πολλοίς ικανοποιηθεί (μέσω του ιστότοπου της Αρχής και των απαντήσεων σε αντίστοιχου τύπου ερωτήματα κλπ), ενώ παραμένει το ζήτημα της οριζόντιας καθοδήγησης για επίλυση του ζητήματος υπαγωγής που έχει τεθεί από συγκεκριμένες κατηγορίες φορέων.

2. Εφόσον, σε κάθε περίπτωση, επιλεγεί η έκδοση της εγκυκλίου παρά τα ανωτέρω, επισημαίνεται ότι για την ευχερέστερη αποτύπωση των συμπεριλαμβανομένων στοιχείων σκόπιμο θα ήταν αυτές να ενταχθούν επιγραμματικά σε έναν πίνακα, όπως ο αντίστοιχος που ακολουθεί και έχει από το Μάρτιο αναρτηθεί στην ιστοσελίδα [eaadhsy.gr](http://www.eaadhsy.gr), καθόσον παρέχει σχηματική και εύληπτη απεικόνιση.

Αντικείμενο Δημόσιας Σύμβασης	Κεντρική Διοίκηση	Κεντρική Κυβέρνηση	Γενική Κυβέρνηση	Σύνολο δημοσίου τομέα
Προμήθειες	01/07/2014	01/10/2014	01/10/2014	01/10/2015
Υπηρεσίες	01/07/2014	01/10/2014	01/10/2014	01/10/2015
Μελέτες και παροχή συναφών υπηρε- σιών του Ν. 3316/2005	01/07/2015	01/07/2015	01/07/2015	01/10/2015
Δημόσια έργα	01/12/2015	01/12/2015	01/12/2015	01/12/2015

Σημειώνουμε ότι το υπό κρίση σχέδιο εγκυκλίου προς διαβούλευση δεν συμπεριλαμβάνει κάποιες κατηγορίες συμβάσεων για τις οποίες έχει αποφασισθεί η μετάθεση έναρξης της υποχρεωτικής χρήσης αυτού με κανονιστική πράξη κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 136 παρ. 1 του ν. 4281/2014 (λ.χ. συμβάσεις παροχής υπηρεσιών δακοκτονίας, ΥΑ 40563/2015 “Μετάθεση της ημερομηνίας έναρξης της υποχρεωτικής χρήσης ΕΣΗΔΗΣ όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών δακοκτονίας”).

Επιπλέον, σε σχέση με το περιεχόμενο του υπό κρίση σχεδίου εγκυκλίου, διαπιστώνεται ότι ο χρόνος έναρξης υποχρεωτικής χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ από το σύνολο του δημοσίου τομέα για δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών του ν. 3316/2005 μέχρι σήμερα είναι η 01.10.2015 και όχι η 01.12.2015, που αναφέρεται στο υποβληθέν σχέδιο.

3. Ως προς το χρόνο έκδοσης της εγκυκλίου, προτείνεται να προηγηθεί η έκδοση της ΥΑ που θα επιλύει το θέμα της έναρξης εφαρμογής του ΕΣΗΔΗΣ για τις μελέτες και συναφείς υπηρεσίες του ν. 3316/2005. Πράγματι, παρατηρείται ότι για τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης έχει οριστεί ως ημερομηνία έναρξης χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ για δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών του Ν. 3316/2005 η 01.07.2015, ενώ έχουν ήδη υποβληθεί στην Αρχή δύο σχέδια ΥΑ (αρ. πρωτ. εισερχ. 3462/03.08.15 και 3463/03.08.15), με αντικείμενο αφενός τη μετάθεση της υποχρεωτικής εφαρμογής για μέρος των μελετών και αφετέρου τις τεχνικές λεπτομέρειες χρήσης του Συστήματος για τις λοιπές μελέτες, και επίκειται η έκδοση της σχετικής γνώμης.

4. Τέλος, με αφορμή το υποβληθέν σχέδιο, σημειώνουμε ότι πρόθεση του νομοθέτη ήταν η υπαγωγή όλων των αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων στην υποχρέωση διενέργειας ηλεκτρονικών διαγωνισμών, ανεξαρτήτως του ότι για αντικειμενικούς λόγους επελέγη αυτό να γίνει σταδιακά.

Για το λόγο αυτό, επισημαίνεται η ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης για την ένταξη στο πεδίο σταδιακής εφαρμογής του ΕΣΗΔΗΣ και φορέων που δεν συμπεριλαμβάνονται στην απαρίθμηση του Δημοσίου Λογιστικού, ενώ είναι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 134 ν. 4281/2014 αναφέρεται ότι στο πεδίο εφαρμογής του ΕΣΗΔΗΣ εντάσσονται όλες οι αναθέτουσες αρχές και όλοι οι αναθέτοντες φορείς, ενώ στο άρθρο 201 (σταδιακή έναρξη ισχύος) του ίδιου νόμου, γίνεται αναφορά σε φορείς Κεντρικής Διοίκησης, Γενικής Κυβέρνησης και το σύνολο του δημοσίου τομέα (ν. 4270/2014).

Πράγματι, ο ορισμός του δημοσίου τομέα, όπως έχει τροποποιηθεί από το άρθρο 14 του ως άνω νόμου, περιλαμβάνει τη Γενική Κυβέρνηση (Υποτομείς Κεντρικής Κυβέρνησης, ΟΤΑ, ΟΚΑ), τα εκτός αυτής νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, καθώς και τις εκτός αυτής δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς, κατά την έννοια των παραγράφων 1, 2, 3 και 6 του άρθρου 1 του ν. 3429/2005 (Α'314). Όμως, έχει διαπιστωθεί ότι πχ νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, τα οποία δεν ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, ούτε στις εκτός αυτής δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς του άρθρου 1 του ν. 3429/2005, άρα δεν προβλέπεται ρητά από το άρθρο 201 του ν. 4281/2014 ο χρόνος έναρξης της υποχρεωτικής χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ, δύνανται υπό προϋποθέσεις να χαρακτηρισθούν ως αναθέτουσες αρχές (πρβλ. 176/2015 απόφαση της Αρχής σχετικά με το Πολιτιστικό Ίδρυμα του Ομίλου Πειραιώς και 159/2014 σχετικά με το Ινστιτούτο Παιδαγωγικών Ερευνών Μελετών της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδος).

Η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 201 του ν. 4281/2014, προκειμένου αυτό να ταυτίζεται με τα οριζόμενα στο άρθρο 134 (αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς) και να αποφευχθεί η ανασφάλεια δικαίου, προτείνεται να γίνει με σχετική τροποποίηση του ν. 4281/2014. Στο μεταξύ έχει γίνει δεκτό με την υπ' αριθμ. 176/2015 απόφαση της Αρχής σχετικά με το Πολιτιστικό Ίδρυμα του Ομίλου Πειραιώς ότι ειδικώς για τους φορείς που είναι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς (και κατά συνέπεια υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ), αλλά δεν περιλαμβάνονται στην κατηγοριοποίηση του άρθρου 201 του ν. 4281/2014, δέον όπως η σχετική ρύθμιση ερμηνευθεί ώστε να τους συμπεριλαμβάνει στην απώτατη ημε-

ρομηγία έναρξης εφαρμογής του Συστήματος, ως ακολούθως: Προμήθειες, Υπηρεσίες και Μελέτες: 01/10/2015 και Δημόσια έργα: 01/12/2015.

V. Ανάγκη για έκδοση εγκυκλίου σχετικά με ειδικότερα θέματα χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ και για προσαρμογή του κανονιστικού και λειτουργικού του πλαισίου

Σε αυτό το σημείο επισημαίνουμε ότι, πέραν του ζητήματος του χρόνου έναρξης της υποχρεωτικής εφαρμογής του Συστήματος από τις αναθέτουσες αρχές, έχει παρατηρηθεί πληθώρα ζητημάτων σε σχέση με τη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ που χρήζουν απάντησης/διευκρίνισης, καθώς αποτελούν συχνά αντικείμενα σχετικών ερωτήσεων από αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς.

Η έκδοση εγκυκλίου για τη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ είναι το κατάλληλο εργαλείο για να αποτελέσει έναν χρήσιμο οδηγό με οδηγίες εφαρμογής και επεξηγήσεις εκεί όπου η πράξη έχει αναδείξει την ανάγκη παρέμβασης, είτε γιατί πρόκειται για σημεία δυσνόητα, είτε γιατί ρυθμίζονται με συνοπτικό και γενικό τρόπο, είτε γιατί η λανθασμένη ή ατελής εφαρμογή των οριζόμενων στο νόμο διατάξεων θα δημιουργήσει προβλήματα, καθυστερήσεις ή και νομικά ελαττώματα στη διαδικασία διεξαγωγής των ηλεκτρονικών διαγωνισμών.

Με στόχο, λοιπόν, τη διευκόλυνση της ορθής εφαρμογής, την ανταπόκριση των ηλεκτρονικών συστημάτων στο σκοπό της απλοποίησης, τον περιορισμό του διοικητικού βάρους και των ερωτημάτων εκ μέρους αναθετουσών αρχών και οικονομικών φορέων και την επίτευξη ασφάλειας δικαίου, παραθέτουμε κατωτέρω ενδεικτικά σημεία που θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν σε μία εγκύκλιο σχετική με τη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, και άλλα που θα πρέπει να προβλεφθούν από σχετική διάταξη νόμου ή κανονιστικής πράξης, όπως έχει κατά καιρούς επισημανθεί από την ΕΑΑΔΗΣΥ:

α) Διευκρίνιση του χρόνου ανάρτησης στο ΕΣΗΔΗΣ της διακήρυξης ενός διαγωνισμού σε σχέση με την αποστολή στα μέσα δημοσιότητας, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 32 παρ. 6 του π.δ. 60/2007 και συνολική αντιμετώπιση του ζητήματος της δημοσιότητας των διαγωνισμών (διαλειτουργικότητα ΕΣΗΔΗΣ-ΚΗΜΔΗΣ, ΚΗΜΔΗΣ-ΔΙΑΥΓΕΙΑ, ΚΗΜΔΗΣ-TED, ΕΤΚ, Τύπος).

β) Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίον πρέπει οι οικονομικοί φορείς και οι αναθέτουσες αρχές να αντιμετωπίζουν την ύπαρξη εμπιστευτικών εγγράφων που θα περιλαμβάνονται στον ηλεκτρονικό φάκελο δικαιολογητικών/τεχνικής προσφοράς/ οικονομικής προσφοράς, με δεδομένο ότι η πρόσβαση στα έγγραφα της προσφοράς είναι άμεση μετά την αποσφράγιση των προσφορών και αριθμός οικονομικών φορέων τείνει να σημαίνει πλήθος εγγράφων ως εμπιστευτικά.

γ) Αποσαφήνιση του τρόπου επανυποβολής προσφοράς, τροποποίησης της ήδη υποβληθείσας προσφοράς ή υποβολής νέας εντός της τεθείσας προθεσμίας υποβολής προσφορών, σε περίπτωση που το επιθυμεί ο οικονομικός φορέας. Ταυτόχρονα, καθοδήγηση των αναθετουσών αρχών να διευρύνουν το χρόνο υποβολής των προσφορών μέσω του Συστήματος σε όλη τη διάρκεια της προθεσμίας υποβολής προσφοράς (πχ 52 ημέρες), καθώς τυχόν περιορισμός (πχ τελευταίο δήμερο) μπορεί υπό προϋποθέσεις και ανάλογα με τις συνθήκες να οδηγήσει σε ανεπίτρεπτο περιορισμό της δυνατότητας συμμετοχής.

δ) Αντιμετώπιση του ζητήματος της διενέργειας αποσφράγισης και αξιολόγησης μέσω του Συστήματος (αναλυτική περιγραφή διαδικασίας) δεδομένου του περιορισμένου αριθμού των κωδικών χρήσης του Συστήματος σύμφωνα με τη ΓΓΕ και της συνακόλουθης μη διάθεσης προσωπικών κωδικών χρήσης του συστήματος σε όλα τα μέλη των Επιτροπών του διαγωνισμού.

ε) Παροχή οδηγιών σχετικώς με την υποχρέωση χρήσης ψηφιακής υπογραφής από την αναθέτουσα αρχή σε κάθε έγγραφο που διακινείται (διακήρυξη, πρακτικά αποσφράγισης, αξιολόγησης, αποφάσεις απόρριψης, αποφάσεις επί ενστάσεων κοκ), τον τρόπο διασφάλισης

αυτού από το ίδιο το σύστημα και, περαιτέρω, προσδιορισμός του υπόχρεου να υπογράψει ψηφιακά σε κάθε στάδιο της διαδικασίας.

στ) Προσδιορισμός (θετικά ή αρνητικά) των εγγράφων τα οποία απαιτείται να προσκομίζονται έντυπα μέσα στο διάστημα των 3 εργασίμων ημερών μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (σύμφωνα με το ν. 4250/2014 και την ΥΑ Π1/2390/2013 “κατά περίπτωση”, πχ εγγυητικές επιστολές, ένορκες βεβαιώσεις, βεβαιώσεις τρίτων), για να αποφεύγεται το φαινόμενο να ζητούνται όλα από την αναθέτουσα αρχή (διοικητικό βάρος).

ζ) Αντιμετώπιση με εγκύκλιο των περιπτώσεων διάστασης περιεχομένου μεταξύ των ηλεκτρονικά υποβληθέντων εγγράφων και των εγγράφων που προσκομίζονται έντυπα, πχ εγγυητικές επιστολές, λοιπά δικαιολογητικά, ενστάσεις κοκ. Ταυτόχρονα, εξέταση της λύσης της σήμανσης με μοναδικό τρόπο των υποβληθέντων στο σύστημα εγγράφων για την αποφυγή κυκλοφορίας αλλοιωμένων τέτοιων.

η) Προσδιορισμός των εγγράφων που πρέπει να διακινούνται μέσω του συστήματος επικοινωνίας σε όλη τη ροή του διαγωνισμού (διευκρινίσεις, αξιολογήσεις, αίτημα παράτασης εγγυητικών επιστολών κοκ), προκειμένου ιδίως οι κοινοποιήσεις εγγράφων που παράγουν έννομα αποτελέσματα, όπως π.χ. των πρακτικών των επιτροπών αξιολόγησης ή/και ενστάσεων – προδικαστικών προσφυγών καθώς και των αντίστοιχων αποφάσεων του αποφαινόμενου οργάνου σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, να γίνονται με τρόπο που διασφαλίζει κατά το δυνατόν τη γνώση του συμμετέχοντος (alert). Διεύρυνση της αναφοράς παράδοσης μηνύματος (αποδεικτικό παραλαβής) σε όλα τα στάδια του διαγωνισμού και σε όλες τις κοινοποιήσεις που συνδέονται με έννομες συνέπειες και αποτύπωση της σχετικής διαδικασίας.

θ) Προσδιορισμός της διαδικασίας με την οποία υλοποιείται στο σύστημα η διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση της σύμβασης, πχ κατόπιν παροχής σύμφωνης γνώμης από την Αρχή, με ή και χωρίς δημοσίευση προκήρυξης.

Πέραν των ανωτέρω, υπενθυμίζουμε και από αυτή τη θέση τους προβληματισμούς σχετικά με τη χρονοσήμανση των εγγράφων με πιστοποιημένο τρόπο, τη μη δυνατότητα διενέργειας ενός ενιαίου διαγωνισμού με περισσότερα τμήματα, καθώς και την εκ των πραγμάτων υποχρεωτική διενέργεια διαγωνισμού με ενιαίο στάδιο δικαιολογητικών – τεχνικής προσφοράς, ζητήματα που χρήζουν επίλυσης μέσω του ίδιου του Συστήματος.

Επιπλέον, για την πλήρη αξιοποίηση της πολύτιμης πληροφορίας που παρέχεται μέσω του Συστήματος για συντονιστικούς και ελεγκτικούς σκοπούς, υπενθυμίζουμε και από εδώ την ανάγκη οι πιστοποιημένοι χρήστες της ΕΑΑΔΗΣΥ να έχουν αυξημένα δικαιώματα προβολής στις διαδικασίες ανάθεσης που διενεργούνται στο ΕΣΗΔΗΣ αυτομάτως και άνευ ετέρου (βλ. την πρόβλεψη της ΥΑ Π1/2390/2013), καθώς και την ανάγκη να βελτιωθεί το σύστημα αναφορών του ΕΣΗΔΗΣ (Business Intelligence – BI) για να μπορούν να εξάγονται συγκεντρωτικά συμπεράσματα.

Τέλος, σημειώνουμε ότι η εμπειρία των δύο ετών από τη λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ μπορεί να βοηθήσει για να συμπληρωθεί, να βελτιωθεί και να επικαιροποιηθεί η ΥΑ Π1/2390/2013 σε μια νέα ΥΑ, η οποία θα συμπεριλαμβάνει όλα τα εκκρεμή θέματα (πχ και των μελετών) και θα αντικαθιστά την προηγούμενη στο πληρέστερο.

Αθήνα, 6 Αυγούστου 2015
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Χρήστος Δετσαρίδης